

Uluslararası Kooperatif Ataksi Derecelendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Uluslararası Kooperatif Ataksi Derecelendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32074>

Öz

Uluslararası Kooperatif Ataksi Derecelendirme Ölçeği (ICARS), **ataksi** şiddetini ve belirtilerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmek için tasarlanmış standart bir klinik ölçektir. Bu ölçek, serebellar ilev bozukluktan kaynaklanan motor koordinasyon eksikliğini dört ana alan (duruş, ekstremiteler hareketleri, konuşma ve okülomotor fonksiyonlar) üzerinden objektif olarak ölçer. Ölçeğin Türkiye uyarlaması, özellikle **Multipl Skleroz** (MS) hastalarında **ataksi** düzeyini belirlemek amacıyla Y. Salcı ve arkadaşları tarafından 2017 yılında gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışması, ölçeğin yapısal geçerliğini ve yüksek iç tutarlılığa sahip güvenilirlik düzeyini kanıtlamıştır, bu da ICARS'ın Türk popülasyonunda güvenilir bir araç olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Uluslararası Kooperatif Ataksi Derecelendirme Ölçeği, ICARS, **Ataksi**, **Multipl Skleroz**, SARA, Ölçek Uyarlaması, Güvenirlik, **Faktör Analizi**, Nöroloji.

Yazarlar

Salcı, Y., Fil, A., Keklice, H., Çetin, B., Armutlu, K., Dolgun, A., Karabudak, R.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, nörolojik hastalıklardan kaynaklanan **ataksi** semptomlarının ciddiyetini ve düzeyini standardize edilmiş, objektif bir yöntemle ölçmektir. ICARS, klinik araştırmalarda ve rutin hasta takibinde hastaların ilerlemesini izlemek ve uygulanan tedavi yöntemlerinin (örneğin rehabilitasyon veya farmakolojik müdahaleler) etkinliğini değerlendirmek için kritik bir araç olarak kullanılır.

Türkiye uyarlama çalışması (Salcı ve ark., 2017), özellikle **Multipl Skleroz** hastalarında **ataksi** değerlendirme için ICARS ve Ataksi Değerlendirme ve Derecelendirme Ölçeği (SARA) ölçeklerinin geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini Türk popülasyonunda test etmeyi amaçlamıştır.

Yapı

ICARS, serebellum ve ilişkili nöral yollardaki hasardan kaynaklanan motor koordinasyon eksikliğini (**ataksi**) ölçen çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçek, hastanın duruş ve denge, ekstremiteler kinetiği, konuşma ve okülomotor fonksiyonlarındaki bozuklukları ayrı ayrı puanlayarak, **ataksi** şiddetine dair kapsamlı bir profil sunar. Ölçek, 19 maddesi ile bu yapıya farklı alt boyutları sistematik olarak yakalamayı hedefler.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, Türk popülasyonundaki **Multipl Skleroz** hastaları üzerinde gerçekleştirilen **faktör analizi** ile incelenmiştir. Bu analiz sonucunda, **Uluslararası Kooperatif Ataksi Derecelendirme Ölçeği**'nin (ICARS) yapısal olarak beş temel faktörden oluştuğu tespit edilmiştir. Bu faktörler, ölçeğin klinik olarak beklenen **ataksi** boyutlarındaki ölçme yeteneğini desteklemektedir.

Analiz sürecinde, faktörlerin birbirinden bağımsız yapıları sağlamak amacıyla dik döndürme yöntemi olan **Varimax döndürme** kullanılmıştır. Elde edilen beş faktörlü yapı, ICARS'ın orijinal yapıyla tutarlılık göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik düzeyi, iç tutarlılık katsayısı (**Cronbach Alfa**) hesaplanarak değerlendirilmiştir. **Uluslararası Kooperatif Ataksi Derecelendirme Ölçeği** (ICARS) için hesaplanan **Cronbach Alfa** katsayısı (α) 0.95 olarak rapor edilmiştir.

Bu sonuç, ölçek maddelerinin son derece tutarlı bir şekilde aynı yapıyı, yani **ataksi** şiddetini ölçtüğünü ve ölçeğin klinik ve araştırma amaçları için yeterli düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Aynı çalışmada kararlaştırılmak üzere kullanılan SARA ölçeğinin güvenirlik katsayısı ise 0.93 olarak bulunmuştur.

Faktör Analizi

ICARS ölçeğinin yapısal bütünlüğünü ve alt boyutları belirlemek amacıyla yapılan **faktör analizi**, 19 maddelik ölçeğin 5 alt boyutta toplandığını göstermiştir. Bu beş faktör, **ataksinin** farklı klinik alanlardaki tezahürlerini kapsamaktadır. Faktör yapısı aşağıdaki gibidir:

Postural ve Duruş Bozuklukları (7 madde)

Ekstremiteler Hareket Bozuklukları (7 madde)

Konuşma Bozuklukları (2 madde)

Okülomotor Açıklar (3 madde)

17. madde tek başına 5. Faktör olarak sayılmıştır.

Enstrüman

Test Type: Uyarılma (Adaptation)

Format: Klinik Gözlem ve Derecelendirme Ölçeği

Language Available: Türkçe (Uyarılma), İngilizce (Orijinal)

Population Group: Nörolojik Hastalıklar Olan Bireyler

Age Group: Yetişkin

Population Details: Ataksi semptomları gösteren **Multipl Skleroz** hastaları üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır.

Test Methodology: 19 maddelik klinik değerlendirme ölçeğidir. Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Anahtar Kelimeler

ICARS, **Ataksi** Değerlendirmesi, Serebellar Denge Bozukluğu, Nörometrik Ölçek, **Cronbach Alfa**, **Yapı Geçerliliği**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Y. Salcı

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: fztyeliz@hotmail.com

Correspondence Address: Kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal geliştirme çalışmaları 1990'larda yapılmıştır. Türk popülasyonundaki uyarlama çalışması yayın yılı 2017'dir. Ölçeğin kullanım izinleri, sorumlu yazar Y. Salcı veya orijinal geliştiriciler ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: international-cooperative-ataxia-rating-scale-icars-toad.pdf

Referanslar

Salcı, Y., Fil, A., Keklice, H., Çetin, B., Armutlu, K., Dolgun, A., ... & Karabudak, R. (2017). Validity and reliability of the International Cooperative Ataxia Rating Scale (ICARS) and the Scale for the Assessment and Rating of Ataxia (SARA) in multiple sclerosis patients with ataxia. *Multiple sclerosis and related disorders*, 18, 135-140.

Çalışmanın orijinal makalesine şu bağlantıdan erişilebilir (Kurumsal erişim gerektirebilir): 02107eizn-y-https-ac-els--cdn-com.proxy2.marmara-elibrary.com

Uluslararası Kooperatif Ataksi Derecelendirme Ölçeği Maddeleri

Uluslararası Kooperatif Ataksi Derecelendirme Ölçeği (ICARS)

ICARS Ölçeği 19 madde ve 5 faktörden oluşmaktadır:

Postürel ve Duruş bozuklukları (7m)

Ekstremiteler Hareket bozuklukları (7m)

Konuşma bozuklukları (2m)

Okülomotor açılımlar (3m)

17. madde tek başına 5. Faktör sayılmaktadır.

Ataksi Değerlendirme ve Derecelendirme Ölçeği (SARA)

SARA Ölçeği 8 madde ve 8 faktörden oluşmaktadır:

Duruş

Durum

Oturma

Konuşma Bozuklukları

Parmak Takibi

Burun-Parmak Testi

Hızlı Alternatif El Hareketi Testi

Topuk-Diz Testi

Ek Ölçek

Berg Denge Testi 14 maddeden oluşmaktadır.